

Advies

van de Commissie integriteit overheid (hierna: CIO), als genoemd in hoofdstuk 2 van het Besluit melden vermoeden misstand bij Rijk en Politie (Staatsblad 2009, 572 d.d. 24 december 2009), betreffende de melding van een politieambtenaar (hierna: betrokkene) over het vermoeden van een misstand bij Politie Haaglanden.

I. Melding

Bij brief van 6 december 2010 ontvangt de CIO een melding van betrokkene, die werkzaam is bij Bureau Regionale Informatie van het politiekorps Haaglanden. De melding ziet op het vermoeden van een misstand bij Politie Haaglanden.

In de melding zijn 6 elementen te onderscheiden:

1. betrokkene twijfelt aan de juistheid van de in de zaak Ratelband opgestelde processen-verbaal;
2. betrokkene wijst er op dat het onderzoeksjournaal en de originele bekende verklaringen van Ina Post gedurende lange tijd onvindbaar waren, doch dat deze stukken in het bezit waren van Politie Haaglanden en dat de heer [naam] hiervan op de hoogte moet zijn geweest;
3. betrokkene wijst erop dat de Rijksrecherche tijdens de herzieningsprocedure bij de rechter geen juiste verklaring heeft afgelegd over de herkomst van de stukken (het gevonden dossier inzake Ina Post). Betrokkene beschuldigt de Rijksrecherche in dat verband van meened;
4. betrokkene geeft aan dat Politie Haaglanden de behandeltermijnen voor de beoordeling van een melding niet in acht heeft genomen;
5. betrokkene is van mening dat Politie Haaglanden ten onrechte geen aangifte heeft gedaan van een redelijk vermoeden van een ambtsmisdrif;
6. betrokkene beklagt zich over het feit dat zijn werk ten aanzien van cold cases wordt genegeerd en wordt dood gezwegen.

II. Procesverloop na melding

1. Betrokkene doet op 12 juli 2010 een schriftelijke melding van een vermoeden van een misstand bij de vertrouwenspersoon Meldpunt Misstanden, welke melding wordt doorgezonden naar de korpschef van Politie Haaglanden (hierna: korpschef).
2. Op 11 oktober 2010 wordt de melding doorgeleid aan de korpsbeheerder van Politie Haaglanden (hierna: korpsbeheerder) en wordt aangegeven dat getracht zal worden het onderzoek binnen 12 weken (gerekend vanaf 5 augustus 2010) af te ronden. Bij brief van 5 november 2010 wordt aan betrokkene bericht dat de onderzoekstermijn met 4 weken wordt verlengd (tot 25 november 2010). Op 3 december 2010 wordt aan betrokkene bericht dat medio december 2010 een reactie zal volgen.
3. Bij brief van 6 december 2010 maakt betrokkene bij de CIO melding van het vermoeden van een misstand.
4. De CIO verzoekt de korpsbeheerder bij brief van 21 december 2010 om haar uiterlijk op 17 januari 2011 in kennis te stellen van de bevindingen van het onderzoek.
5. Op 20 januari 2011 stelt de korpsbeheerder de CIO in kennis van de bevindingen zoals deze naar voren komen uit het onderzoek naar de melding. Daarbij wordt voorts aangekondigd dat nog nader onderzoek nodig is ten aanzien van de vraag of tussen 2005 en 2010 bewust of onbewust informatie in de zaak Ina Post is achtergehouden.
6. Op 7 februari 2011 stelt de CIO aanvullende vragen aan de korpsbeheerder en verzoekt hierop binnen een maand een reactie te geven.

7. Bij brief van 9 maart 2011, ontvangen op 17 maart 2011, geeft de korpsbeheerder een reactie op de door de CIO gestelde vragen. Voorts wordt in de brief aangegeven dat de Rijksrecherche is verzocht alsnog aan de heer [naam] de vraag te stellen of hij zich ervan bewust is geweest dat hij het journaal onder zich had.
8. Op 24 maart 2011 verzoekt de CIO aan de korpsbeheerder om uiterlijk 7 april 2011 een definitieve reactie op de melding te geven, alsmede verzoekt zij om toezending van het protocol ten aanzien van journalisering en dossiervorming bij Politie Haaglanden.
9. Op 11 april 2011 ontvangt de CIO een tussenbericht van 7 april 2011 van de korpschef, waarin deze aangeeft dat de nog opgevraagde informatie niet binnen de gevraagde termijn kan worden gegeven. Daarbij wordt de verwachting uitgesproken dat het onderzoek eind april 2011 zal worden afgerond.
10. Na rappel ontvangt de CIO op 7 juni 2011 van de korpsbeheerder de afsluitende schriftelijke reactie, gedateerd op 1 juni 2011.
11. Op 4 juli 2011 geeft betrokkene een schriftelijk zienswijze op de door de korpsbeheerder verstrekte informatie.
12. Bij brief van 7 juli 2011 worden betrokkene en de korpsbeheerder van de Politie Haaglanden uitgenodigd voor een hoorzitting om een nadere toelichting te geven.
13. Op 9 september 2011 wordt een hoorzitting over de melding gehouden.

III. Standpunt betrokkene

Betrokkene constateert in zijn melding van 6 december 2010 bij de CIO het volgende:

- de coördinator in het onderzoek naar de zaak Ina Post (de heer [naam]) heeft in een direct voorgaand moordonderzoek (Ratelband) processen-verbaal opgemaakt die strijdig bleken te zijn met de waarheid. De moordonderzoeken Ratelband en Ina Post vertonen overeenkomsten zoals achterhouden van stukken die ontlastend zijn voor verdachte/veroordeelde en het verstrekken van onjuiste informatie daarover aan de rechtbank;
- de adjunct directeur Opsporing (de heer [naam]) was reeds in 2006 op de hoogte van het bestaan van dossierstukken, terwijl Politie Haaglanden zich tot aan het herzieningsproces in 2010 op het standpunt heeft gesteld dat de betreffende dossierstukken vernietigd dan wel onvindbaar zouden zijn (onderzoeksjournaal, krantenartikelen en kopieën van de originele bekende verklaringen van Ina Post);
- op 2 februari 2010 overhandigt betrokkene aan de bureauchef van Bureau Regionale Informatie (de heer [naam]) het op 1 februari 2010 door het personeel van bureau Documentatie Informatie Voorziening (DIV) in het archief van de Politie Haaglanden gevonden dossier (met voornoemde stukken);
- tijdens de herzieningsprocedure is door personeel van de Rijksrecherche niet de waarheid verklaard over het feit hoe de dossierstukken in hun bezit zijn gekomen. Betrokkene meent dat de Politie Haaglanden opzettelijk dossierstukken heeft achtergehouden. Hij meent dat sprake is van meened door het personeel van de Rijksrecherche.

In reactie op de bevindingen van de korpsbeheerder heeft betrokkene het volgende opgemerkt:

- Procedure/termijnen: Politie Haaglanden heeft zich meermaals niet gehouden aan de gestelde termijnen. Voorts heeft Politie Haaglanden hem na afloop van het onderzoek niet geïnformeerd over het wel of niet doen van aangifte, c.q. het instellen van een strafrechtelijk onderzoek.
- Tegenstrijdigheden: De heer [naam] heeft bij het rechercheonderzoek aangegeven dat hij zich de inhoud van het onderzoeksdossier nog kon herinneren. De Rijksrecherche concludeerde daaruit dat dit dossier gelijk was aan het dossier dat betrokkene heeft overhandigd aan zijn bureauchef (de heer [naam]). Uit eigen onderzoek van de politie (gesprek met de chef van Bureau Interne zaken en Security (BIS), de heer [naam]) volgt de conclusie dat de heer [naam] niet weet welke documenten in het dossier zaten, dat

destijds aan de heer [naam] zou zijn overhandigd. De heer [naam] heeft het gevoel dat is geprobeerd hem woorden in de mond te leggen. Het verslag van het gesprek zou geen juiste weergave daarvan zijn. De tegenstrijdigheid met de verklaring bij de Rijksrecherche is geen aanleiding voor Politie Haaglanden geweest om tot onderzoek over te gaan.

- Belangenverstrengeling: Politie Haaglanden komt in de problemen als zij de gemelde misstand erkent. Betrokkene gaat er vanuit dat de heer [naam] het volledige dossier onder zich had in 2006, maar zich genoodzaakt zag het bestaan van o.a. het onderzoeksjournaal te verzwijgen, toen de CEAS eind 2006 om uitlevering van de dossierstukken vroeg. Dan zou immers komen vast te staan dat de landsadvocaat in 2005 onjuist was geïnformeerd over het feit dat dit journaal niet meer zou bestaan.
- CEAS: De CEAS heeft niet de beschikking gehad over de eerste ondertekende bekennende verklaringen van Ina Post en het onderzoeksjournaal. De stelling dat een bij de zaak betrokken rechercheur op enig moment na 2006 het journaal aan het archief van Politie Haaglanden zou hebben afgedragen, is strijdig met de verklaring van de heer [naam] dat dit journaal vanaf 2005 in het archief was. Bovendien ziet betrokkene hierin een bevestiging dat tijdens het onderzoek van de CEAS -in strijd met de waarheid- niet is verklaard dat een rechercheur dit onder zich had.
- Handelen van de heer [naam]: De heer [naam] is na het verschijnen van het CEAS-rapport gekomen met de eerste bekennende verklaringen van Ina Post. Hiervan heeft hij bij de CEAS geen melding gemaakt. Politie Haaglanden heeft hiernaar geen onderzoek ingesteld. De heer [naam], kon, ondanks dat hij reeds buiten dienst was, beschikken over de bedoelde processen-verbaal. Ook met de zaak Ratelband zijn er overeenkomsten. Naar geloven worden processen-verbaal achter gehouden. De heer [naam] heeft aangegeven (Telegraaf 2008) dat zijn handeling zou zijn gedaan met instemming van de korpschef (de heer [naam]). Deze zegt 'achteraf' geïnformeerd te zijn. Politie Haaglanden heeft geen aanleiding gezien tot het instellen van onderzoek naar het handelen van de heer [naam].
- Brief gedateerd 9 maart 2011: De inhoud/doelstellingen van de voorgeschreven onderzoeksmethoden en werkwijzen in de TGO-regeling hebben niets te maken met onderzoeken die in het verleden hebben plaats gevonden, de zogenaamde cold cases. In het onderzoek naar de melding worden de doelstellingen van de TGO-regeling totaal genegeerd. Politie Haaglanden voelt zich nog steeds niet geroepen om aan de belangrijkste doelstellingen van de TGO-regeling te voldoen.
- Doorzenden documenten na aantreffen door melder: De heer [naam] heeft uitsluitend het onderzoeksjournaal en krantenknipsels, zonder het begeleidende proces-verbaal over het aantreffen daarvan, aan de advocaat-generaal doorgezonden. Indien de heer [naam], als verantwoordelijk leidinggevende binnen Politie Haaglanden integer had gehandeld, had hij zelf een intern onderzoek gelast ten aanzien van de verdwijning en het opduiken van deze stukken. Klaarblijkelijk heeft het op enig moment beschikbaar komen van de wel ondertekende bekennende verklaringen, ook voor de recherche-officier van Justitie geen vragen opgeroepen hoe of op welke wijze de heer [naam] de beschikking heeft gekregen over die verklaringen, terwijl hij reeds buiten dienst was en eerder de rechter uitsluitend kon kennisnemen van in concept afgelegde verklaringen (zoals vastgesteld door de CEAS).
- Meineed: De heer [naam] hield het door betrokkene opgestelde proces-verbaal onder zich, klaarblijkelijk om te verhullen dat dit onderzoeksjournaal, ondanks het eerdere kort geding en ondanks het verzoek van de CEAS, nog wel degelijk beschikbaar bleek te zijn bij Politie Haaglanden. Er is geen proces-verbaal waaruit blijkt dat het onderzoeksjournaal is ontvangen van een medewerker van het archief van de gemeente Leidschendam. Als blijkt dat het dossier ook in het archief van Leidschendam aanwezig was, is het dossier zelfs in twee archieven 'gewoon voor handen' geweest. De Rijksrecherche heeft ten overstaan van de rechter verklaard dat het tactische journaal (lees: onderzoeksjournaal) is aangetroffen in het gemeentelijke archief van Leidschendam. Volgens betrokkene is hier sprake van meineed.
- Beantwoording vragen CIO: Politie Haaglanden heeft meerdere vragen van de CIO niet of in een enkel geval slechts ten dele beantwoord. Politie Haaglanden maakt op geen enkele wijze melding van enig onderzoek met betrekking tot de vermeende meineed die door personeel van de Rijksrecherche klaarblijkelijk werd gepleegd tijdens het herzieningsproces in de zaak Post en het (bewust) onthouden van processen-verbaal en overige documenten ter kennisname van de rechter.

- Opmerkingen ten aanzien van onderzoek door Politie Haaglanden: Uit niets wat door Politie Haaglanden is aangedragen en dat als feitelijkheid kan worden aangemerkt, kan blijken dat daadwerkelijk sprake is geweest van verwarring over dossierstukken. Klaarblijkelijk tracht Politie Haaglanden hiermee de aandacht van de feitelijkheden zoals genoemd in de melding misstanden af te leiden. De indruk ontstaat dat meerdere medewerkers delen van het onderzoeksdossier persoonlijk onder zich hadden. Voorts wordt opgemerkt dat technische sporen en onderzoeksdossiers op totaal verschillende locaties worden bewaard. De opmerking over vernietigen van technische sporen is derhalve totaal niet relevant voor het, zoals gesteld, niet eerder beschikbaar komen van het bedoelde journaal.
- Algemeen: Bij betrokkene bestaat de stellige indruk dat van de zijde van Politie Haaglanden geen objectief en integer onderzoek werd ingesteld ten einde de waarheid met betrekking tot de in de melding misstanden genoemde feitelijkheden te onderzoeken. Politie Haaglanden is alles behalve zorgvuldig met de melding omgegaan (voorbeeld van archivering van de melding). Voorts wordt opgemerkt dat de objectiviteit van de vertrouwenspersoon onder druk is komen te staan.

IV. Standpunt Politie Haaglanden

De opvatting dat sprake zou zijn van een misstand bij Politie Haaglanden wordt niet gedeeld. Naar aanleiding van de melding van betrokkene hebben op 19 augustus 2010 en op 3 september 2010 tussen betrokkene, de korpschef en de Directeur Opsporing en Informatie, in aanwezigheid van de vertrouwenspersoon, gesprekken plaatsgevonden over de achtergronden van de melding. Op 6 september 2010 heeft tussen de Directeur Opsporing en betrokkene een gesprek plaatsgevonden. Op 8 september 2010 heeft de recherche-officier, de heer [naam], telefonisch aan de Directeur Opsporing bevestigd dat de bekende verklaring van Ina Post zich in het dossier bevond. Op 16 september 2010 heeft tussen betrokkene en de heer [naam] een gesprek plaatsgevonden, waarbij mede is ingegaan op de informatie van betrokkene ten aanzien van de zaak Ratelband.

De korpsbeheerder komt in zijn brief van 20 januari 2011 tot de volgende bevindingen:

- Uit onderzoek van de heer [naam] is komen vast te staan dat kopieën van de originele verslagen van de verhoren in de zaak Ina Post aan het Gerechtshof Den Bosch zijn voorgelegd en derhalve zijn meegenomen in de beoordeling van de strafzaak. Dit is onjuist verwoord door de CEAS in haar rapport. Ook bevonden zich de bekende verklaringen van Ina Post in het dossier. Het strafdossier was derhalve compleet. Voorts is duidelijk geworden op welk moment het journaal c.a. ter beschikking is gesteld van de behandelende advocaat-generaal in het kader van de herzieningsprocedure.
- Niet is komen vast te staan op welke wijze het journaal in het archief van Politie Haaglanden terecht is gekomen, op welke momenten wie welke informatie betrekking hebbend op deze zaak in handen heeft gehad tussen 2005 en 2010 (met name wat het journaal betreft) en of het dossier al dan niet bewust is onthouden aan de CEAS. Dit vraagt nog nader onderzoek.
- Met de heer [naam] is over de gang van zaken rond de zaak Ina Post gesproken. Het uitgevoerde feitenonderzoek heeft ten aanzien van de betrouwbaarheid van de door de heer [naam] verrichte onderzoekshandelingen geen nieuwe feiten aan het licht gebracht. Het korps heeft geen aanleiding gezien tot het nemen van maatregelen. Daarbij komt dat de heer [naam] niet meer werkzaam is bij Politie Haaglanden.

De korpsbeheerder geeft in een brief van 9 maart 2011 de volgende reactie op vragen van de CIO:

- Op 9 februari 2010 heeft de heer [naam] aangetekend de stukken verband houdend met de zaak Ina Post aan de advocaat-generaal [naam] verstuurd. Volgens de verklaring van de heer [naam] op 12 februari 2010 was dit een dossiermap met een gedeelte van het procesdossier, een deel van de journaals en een aantal originele krantenknipsels. Het is waarschijnlijk dat het de dossiermap betreft die betrokkene op 2 februari 2010 aan zijn bureauchef (de heer [naam]) heeft overhandigd.
- Voor zover de korpsbeheerder bekend, heeft de CEAS over de kopieën van de originele verhoren kunnen beschikken. De juistheid van de door de CEAS verstrekte informatie is voor het overige niet aan hem ter beoordeling.

- Voor de ontstane verwarring rond deze specifieke stukken is van belang dat (delen van) het dossier feitelijk op meerdere plekken hebben gelegen (het archief van de gemeente Leidschendam-Voorburg en het archief van Politie Haaglanden). Voorts is uit onderzoek van de Rijksrecherche gebleken dat diverse medewerkers bleken te beschikken over (delen van) het dossier. Het vermoeden bestaat dat het exemplaar in Leidschendam niet gelijk was aan het dossier dat in het archief bij Politie Haaglanden aanwezig was. Geconstateerd kan worden dat de overdracht van politieke archiefstukken vanuit de betrokken gemeenten aan het regionale korps blijkbaar niet in alle gevallen consequent heeft plaatsgevonden.
- In de loop der jaren is het dossier diverse malen opgevraagd bij de gemeente Leidschendam-Voorburg. In 2002 heeft een studente het dossier voor onderzoek opgevraagd. Op de naderhand expliciet gestelde vraag om het journaal, is daarnaar gezocht, maar is het journaal niet aangetroffen. Dit duidt erop dat in ieder geval in 2002 het journaal niet (meer) aanwezig was in het archief Leidschendam-Voorburg.
- Op 16 februari 2010 heeft een medewerker, belast met de inname en verwerking van archiefstukken voor cold cases, in het kader van het Rijksrechercheonderzoek verklaard dat hij in 2005 het dossier Ina Post onder ogen kreeg. Op 1 februari 2010 heeft de betreffende medewerker dit dossier laten zien aan betrokkene. De medewerker heeft verklaard dat in de periode 2005 tot 1 februari 2010 het dossier nog eenmaal is opgevraagd door de heer [naam]. Vastgesteld kan worden dat het dossier op 7 december 2006 door de heer [naam] is opgevraagd.
- Gedurende het CEAS-onderzoek en de daarop volgende behandeling door het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch heeft de korpsleiding diverse malen (telefonisch) contact gehad met de heer [naam], zowel over de wijze waarop het onderzoek destijds had plaatsgevonden, de werkwijze van de CEAS en de uitkomst van het CEAS-onderzoek, als over de (on)volledigheid van het dossier in de zaak Ina Post. Ook is gesproken over de wijze van acteren van de heer [naam] tussen de uitkomst van het CEAS-onderzoek en de inhoudelijke behandeling bij het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch. De korpsleiding heeft hierin geen aanleiding gevonden om te twifelen aan de betrouwbaarheid van de heer [naam] als politiefunctionaris.
- De ontwikkeling van kwaliteitseisen in het kader van rechercheonderzoeken heeft een noodzakelijke ontwikkeling doorgemaakt. Dergelijke onderzoeken worden thans door medewerkers uitgevoerd die aan strenge opleidingseisen moeten voldoen. De opbouw en werkwijze van een team (inclusief journalisering en dossiervorming) is eveneens geprotocolleerd.
- De reorganisatie van de politie in de jaren '90 is van invloed geweest op de wijze waarop archivering van de relevante stukken heeft plaatsgevonden. Het initiële onderzoek in de zaak Post speelde zich deels in Den Haag en deels in Voorburg af. Geconstateerd kan worden dat dit niet heeft bijgedragen aan een eenduidig en consequente wijze van archivering.

De korpsbeheerder geeft in een afsluitende brief van 1 juni 2011 de volgende aanvullende reactie:

- Op 26 april (2011) is de heer [naam] (adjunct directeur opsporing) aanvullend verhoord. Reden waarom de heer [naam] het dossier van Ina Post heeft opgevraagd, was het verzoek van het CEAS-team om alle documenten over het onderzoek van Ina Post te verzamelen en beschikbaar te stellen.
- Hierop heeft de heer [naam] via een e-mail van 7 december 2006 aan een medewerker van het archief alle documenten met betrekking tot deze zaak opgevraagd. De heer [naam] zegt dat hij zich herinnert dat de stukken die hij uit het archief ontving een gekopieerd proces-verbaal betrof zonder andere documenten. Dit is doorgezonden aan het aanspreekpunt van het CEAS-team.
- Op 20 december 2006 heeft de heer [naam] per e-mail aan de chef van het bureau Leidschendam-Voorburg gevraagd om in het gemeentearchief van Leidschendam de stukken ter zake op te vragen.
- De korpsbeheerder acht de conclusie gerechtvaardigd dat er vanaf dat moment (december 2006) geen stukken met betrekking tot het onderzoek meer in het archief van de politie aanwezig waren. In 2010 blijken er toch nog stukken in het archief aanwezig.
- De heer [naam] en de heer [naam], beiden medewerker van het archief, zijn vervolgens gehoord. Het is hen niet bekend welke specifieke archiefdocumenten in 2006 aan de heer

[naam] zijn overhandigd. De heer [naam] heeft daarbij verklaard dat het gebruikelijk is om het gehele proces-verbaal en alle aanvullende stukken ter beschikking te stellen.

- De korpsbeheerder is van oordeel dat er geen aanleiding is om te veronderstellen dat de heer [naam] het journaal in 2006 daadwerkelijk overhandigd heeft gekregen en daarmee tot zijn beschikking heeft gehad.
- Er kan geen afdoende verklaring worden gevonden voor het feit dat het journaal in 2010 alsnog in het archief van Politie Haaglanden is aangetroffen. Mogelijk was het journaal aanvankelijk bij een bij de zaak betrokken rechercheur en is het na 2006 alsnog aan het archief afgedragen. Door tijdsverloop kan dit niet meer worden geverifieerd.

V. Hoorzitting 9 september 2011

Op 9 september 2011 heeft een hoorzitting over de melding plaatsgevonden.

Tijdens de hoorzitting was de CIO als volgt samengesteld:

- mr. Th.G. Drupsteen (voorzitter);
- prof. mr. J.A. Peters (plv. lid);
- prof. mr. E. Verhulp (lid).

Van het secretariaat was aanwezig mevr. mr. B.J. Langeveld (plv. secretaris).

Op uitnodiging van de CIO waren voorts de volgende personen aanwezig: betrokkene, de heer [naam] (Nederlandse Politiebond) en mevrouw [naam] (Directeur Opsporing en Informatie van Politie Haaglanden)

Een samenvatting van het ter zitting naar voren gebrachte is, voor zover aanvullend en relevant ten opzichte van de inhoud van de schriftelijke stukken, in de aan het advies gehechte bijlage 1 opgenomen.

VI. Overwegingen

A. Procedurele opmerkingen vooraf

Uitgaande van de door Politie Haaglanden genoemde onderzoekstermijn van 16 weken had betrokkene, conform artikel 16 van het Besluit op 25 november 2010 schriftelijk en gemotiveerd in kennis moeten worden gesteld van de bevindingen van het onderzoek, het oordeel hieromtrent en de eventuele consequenties die eraan werden verbonden. Nu deze reactie van de zijde van Politie Haaglanden is uitgebleven op 25 november 2010, heeft de CIO op grond van artikel 17, lid 1, onder c van het Besluit de melding van betrokkene als gedaan op 6 december 2010 in behandeling genomen.

De CIO heeft tot taak te toetsen of gelet op een voorliggend feitencomplex sprake is van een 'misstand'. Daarbij gaat het in dit geval dan om een 'misstand' zoals omschreven in (de toelichting op) artikel 1, onderdeel e (1ste en 3^e bolletje) van het hiervoor genoemde Besluit van 24 december 2009.

Dit houdt in dat het moet gaan om schendingen (situaties, omstandigheden, handelingen en gebeurtenissen) die op zich zelf genomen of in samenhang voldoende zwaarwegend zijn om als een 'misstand' in de hiervoor bedoelde zin te kunnen worden gekwalificeerd.

De CIO heeft tot taak advies uit te brengen aan het bevoegd gezag over de gegrondheid of ongegrondheid van een melding.

Dit betekent dat het uiteindelijke oordeel over de vraag of een schending als hiervoor bedoeld strijdig is met bepaalde (wettelijke) regelgeving is voorbehouden aan de daarvoor aangewezen rechterlijke instanties.

B. Beoordeling melding

De CIO zal hieronder puntsgewijs ingaan op de 6 elementen van de melding.

1. Tijdens de hoorzitting van 9 september 2011 heeft mevrouw [naam] verklaard dat naar de zaak Ratelband, waarbij de heer [naam] als coördinator betrokken was, geen afzonderlijk onderzoek is ingesteld, maar dat de opmerkingen van betrokkene dienaangaande zijn opgevat als ondersteunend materiaal bij de melding in de zaak Post, waarbij de heer [naam] eveneens als

coördinator van het onderzoek betrokken was. Gelet op het tijdsverloop in de zaak Ratelband kan de zienswijze worden gevolgd dat dit punt niet als een op zichzelf staande zaak is opgepakt. Dit neemt niet weg dat de Politie Haaglanden dit onderdeel van de melding afzonderlijk had moeten afdoen en nader had dienen te motiveren.

Voorts is van de zijde van de Politie Haaglanden aangegeven dat ten tijde van de rechtszaak van Ina Post tussen de korpschef en de heer [naam] telefonisch contact is geweest en dat de korpschef heeft vastgesteld dat er geen twijfel is aan de integriteit van de heer [naam]. Gebleken is echter dat in de onderhavige melding geen aanleiding is gezien om de heer [naam] nadere vragen te stellen. De CIO is van oordeel dat Politie Haaglanden op dat punt in zijn onderzoeksplicht te kort is geschoten en dat het onderzoek op dat punt onvoldoende serieus is verricht.

2. Het onderzoek dat is uitgevoerd naar de locatie van het onderzoeksjournal en kopieën van de originele bekende verklaringen van Ina Post in de periode 2005/2010 heeft geen duidelijkheid opgeleverd. Zo is onduidelijk gebleven welke stukken de heer [naam] precies heeft ontvangen na het opvragen van het dossier van Ina Post bij zowel het archief Haaglanden, als bij het archief Leidschendam-Voorburg. Evenmin is duidelijk geworden op welke wijze en op welke datum het dossier weer aan het archief is teruggezonden. De gegeven verklaring voor het ontbreken van de dossierstukken, namelijk dat medewerkers destijds mogelijk stukken uit het dossier mee naar huis hebben genomen, alsmede het feit dat er twee archieflocaties zijn geweest, geven evenmin een afdoende antwoord op de vraag waar bedoelde dossierstukken zich bevonden. Gelet op de bekende gegevens bestaat echter onvoldoende grond om betrokkene te volgen in zijn stelling dat de heer [naam] bedoelde dossierstukken onder zich heeft gehouden. De CIO stelt vast dat door de onzorgvuldige archivering in de zaak Post niet meer kan worden achterhaald op welke wijze de dossierstukken zijn 'zoekgeraakt'. Op zich zelf acht de CIO dit ernstig. Uit de informatie van Politie Haaglanden is evenwel gebleken dat de archivering op dit punt is verbeterd, hetgeen door betrokkene niet is betwist.
3. Ten aanzien van het onderdeel van de melding dat de Rijksrecherche tijdens de herzieningsprocedure bij de rechter geen juiste verklaring heeft afgelegd over de herkomst van de gevonden stukken in het dossier van Ina Post, wordt vast gesteld dat dit ten aanzien van de inhoudelijke beoordeling van de rechter in de zaak Post van ondergeschikt belang moet worden geacht. Daarnaast valt niet in te zien wat het belang van de Rijksrecherche zou zijn om de Politie Haaglanden 'uit de wind te houden' door hierin geen opening van zaken te geven.
4. Vast gesteld wordt dat de behandeltermijnen voor het afdoen van een melding door Politie Haaglanden niet in acht zijn genomen. Gebleken is dat de reactietermijnen door Politie Haaglanden herhaaldelijk zijn opgeschort en dat uiteindelijk eerst bijna een jaar na de interne melding het onderzoek naar de melding is afgerond. De CIO acht deze handelwijze niet zorgvuldig.
5. Gebleken is dat aan betrokkene geen formele brief is gezonden ten aanzien van de afronding van het onderzoek en als reactie op de melding. Hierin is Politie Haaglanden derhalve tekort geschoten. Ter zitting heeft mevrouw [naam] verklaard dat deze omissie alsnog zal worden recht gezet.
6. Ten aanzien van het cold cases werkzaamheden die betrokkene verricht, is gebleken dat deze werkzaamheden binnen Politie Haaglanden wel degelijk serieus worden genomen. De omstandigheid dat de prioriteitstelling niet altijd bij het nader onderzoeken van cold cases ligt, doet daaraan niet af. De organisatie kan hierin zelf een belangenafweging maken. Dit element van de melding heeft geen betrekking op een integriteitsschending.

VII. Eindconclusie

De CIO komt op basis van de overwegingen als weergegeven in onderdeel VI B tot de conclusie dat Politie Haaglanden het onderzoek naar de melding op verschillende punten niet serieus heeft verricht. De verschillende elementen die in de melding naar voren zijn gebracht, kunnen echter niet leiden tot de conclusie dat sprake is van een misstand als bedoeld in het Besluit. Daarbij geldt dat de gebrekkige archivering duidt op een gebrekkige (of te kort

schietende) bedrijfsvoering, maar niet op een schending van integriteit of een misstand in de zin van het Besluit. Het nalaten van een nader onderzoek naar de rol van de heer [naam] in de zaak Ratelband is, mede gelet op het tijdsverloop sinds de betwiste handelingen, niet van doorslaggevende betekenis voor het aannemen van een misstand. Daarbij is van belang dat er wel gesprekken met de heer [naam] zijn gevoerd ten aanzien van de zaak Ina Post en dat daaruit door de korpsleiding is afgeleid/vastgesteld dat aan de integriteit van de heer [naam] niet wordt getwijfeld. Voorts wordt vastgesteld dat de handelwijze van de heer [naam] naar aanleiding van de melding nader is onderzocht en dat niet kan worden vastgesteld dat hij informatie in de zaak Ina Post heeft achter gehouden. Tot slot wordt vastgesteld dat door de Politie Haaglanden niet zorgvuldig is omgegaan met de in het Besluit neergelegde behandeltermijnen voor het afdoen van de melding.

VIII. Advies

De CIO adviseert de onder I weergegeven melding ongegrond te verklaren.
De CIO beveelt aan dat Politie Haaglanden in de toekomst meldingen voortvarender afhandelt en dat Politie Haaglanden zorg draagt voor een goede en zorgvuldige archivering van dossiers.

Aldus vastgesteld te Den Haag op: 12 oktober 2011

**De Commissie integriteit overheid (CIO),
voor deze,**

mr. Th.G. Drupsteen
voorzitter

mevr. mr. B.J. Langeveld
plv. secretaris

Bijlage 1

Samenvattend verslag van de hoorzitting van 9 september 2011

Op 9 september 2011 heeft naar aanleiding van de melding van 12 juli 2010, die bij brief van 6 december 2010 aan de CIO is voorgelegd, een hoorzitting plaatsgevonden.

De CIO was als volgt samengesteld:

mr. Th.G. Drupsteen (voorzitter)
prof. mr. E. Verhulp (lid)
prof. mr. J.A. Peters (plv. lid)

Voorts waren ter zitting aanwezig:

- Betrokkene, bijgestaan door de heer [naam], werkzaam bij de Nederlandse Politiebond.
- Mevrouw [naam] (directeur Opsporing en Informatie Politie Haaglanden), namens het bevoegd gezag

Van de zijde van betrokkene:

Betrokkene bevestigt dat de foutieve informatie die de Rijksrecherche heeft afgelegd betrekking heeft op het feit dat het dossier niet afkomstig was uit het archief Leidschendam-Voorburg maar uit het archief Haaglanden.

Betrokkene beaamt dat de strafonderzoeken in het verleden anders werden uitgevoerd en dat hierin inmiddels een verbetering is opgetreden. Hij is echter gedurende zijn onderzoeken niet eerder dergelijke extreme zaken tegengekomen als in de zaak Ratelband. In de zaak Post ziet hij dezelfde zaken terugkomen. Hij meent dat, als er in de processen-verbaal wordt gerommeld, dit moet worden opgepakt en dat moet worden geleerd van fouten uit het verleden. Indien de zaken, die zich in de zaak Ratelband hebben voorgedaan, bekend zouden zijn geworden, zou dit geen gunstig daglicht op Politie Haaglanden hebben geworpen. De CEAS heeft nagenoeg dezelfde zaken opgeworpen, zoals het rommelen in processen-verbaal, waarbij met een andere schrijfmachine dingen zijn toegevoegd. Daarnaast blijkt dat men doorlopend op zoek is geweest naar het journaal. Als het uitkomt, komen de stukken boven tafel en anders blijven deze stukken eronder.

Betrokkene legt uit dat van alle ambtshandelingen die plaatsvinden een proces-verbaal wordt opgesteld (zoals van een doorzoeking of van een aanhouding). De zaken die echt niet van belang zijn, worden in het journaal geplaatst. In het technisch journaal zijn de handelingen met betrekking tot de forensische opsporing opgenomen (de vroegere technische recherche). Het tactisch journaal ziet op afspraken, datgene wat passeert in het onderzoek (zoals de overleggen die hebben plaatsgevonden en de richting die een onderzoek vermoedelijk opgaat). Het technisch en tactisch onderzoek ligt tegenwoordig dicht bij elkaar. Betrokkene zegt dat hij de voorkeur geeft aan een tactisch journaal boven de processen-verbaal om zo te weten hoe de zaken zijn gelopen. In het tactisch journaal is veel meer opgetekend.

In het verleden werden niet alle dossierstukken bewaard. Dit hing af van de teamleider, diens wil was wet. Tegenwoordig zijn alle leden van een onderzoek van a tot z op de hoogte en is er sprake van transparantie. Een journaal is een handleiding voor de teamleider waarin wordt vermeld hoe het onderzoek is verlopen. Dit is een intern stuk dat niet naar het OM wordt toegezonden. Tegenwoordig zie je dat de advocatuur om dit journaal vraagt. Hij bevestigt desgevraagd dat -in de regel- in het gerechtelijk dossier het journaal niet is opgenomen. In de zaak Post is het journaal door haar advocaat opgevraagd in de hoop dat dit een bijdrage zou leveren aan de waarheidsvinding.

Hij verklaart desgevraagd dat kennis van het journaal in een enkel geval kan bijdragen aan een vrijspraak. Men kan door het journaal kennismaken van de gang van zaken tijdens het onderzoek. Hij laat in het midden of in de zaak Post terecht sprake is van vrijspraak. Het gaat erom dat transparant wordt aangegeven hoe de zaken zijn gelopen. Het was voor hem schokkend om het journaal in de zaak Post in handen te krijgen, terwijl iedereen wist dat men hiernaar op zoek was. De heer [naam] sprak met hem hierover naar aanleiding van een artikel in de Telegraaf.

Hij wijst erop dat de heer [naam] in 2006 de stukken uit het dossier Post heeft opgevraagd. Het is te doen gebruikelijk om het hele dossier dan te lichten. Het is onduidelijk wat er daarna met het dossier is gebeurd. Volgens de heer [naam] was het journaal in het dossier dat zich in het archief bevond opgenomen. In de regel is de heer [naam] exact op de hoogte van de inhoud van een dossier. De heer [naam] scant de stukken ten behoeve van de archivering. De verklaring die de heer [naam] bij het Rijksrechercheonderzoek heeft afgelegd, is in strijd met zijn latere verklaring in het gesprek met de chef van Bureau Interne zaken. De heer [naam] heeft hem verteld dat hem bij dit gesprek woorden in de mond zijn gelegd. Betrokkene meent dat de laatste verklaring het bevoegd gezag kennelijk beter uitkwam.

In reactie op de verklaring van mevrouw [naam] dat zij geen reden kan bedenken waarom de dossierstukken in de zaak Post moedwillig zouden zijn achtergehouden door de heer [naam], merkt hij op dat het feit dat geen motief voor bijvoorbeeld een moord kan worden gevonden, niet weg neemt dat die moord wel gepleegd is.

Door mevrouw [naam] is aangegeven dat binnen het korps keuzes moeten worden gemaakt, gelet op de beschikbare capaciteit van mensen en het beperkte budget. Het is niet aan betrokkene om de beleidsmatige keuzes te maken. Cold cases worden al snel aan de kant geschoven. Hij heeft twee zaken bij de stuurgroep aangeleverd, waarop geen formeel besluit is genomen en deze zaken liggen er al twee jaar. Hij heeft daarover nooit meer iets vernomen. Hij verwijst in dit verband ook naar recente wetgeving ter bescherming van slachtoffers en nabestaanden. Dit wordt evenwel bij de afweging om cold cases op te pakken niet meegewogen en de zaken verjaren gewoon. De zaken van gisteren zijn vergeten en hierin is totaal geen interesse. Dit is overigens niet alleen bij Politie Haaglanden het geval. Er worden veel onderzoeken gedraaid en er is weinig aandacht voor 'de zaak van gisteren'.

Binnen Politie Haaglanden wordt veel over integriteit gesproken. Bijna wekelijks worden er mensen hangende een onderzoek op non-actief gesteld. Hij heeft de indruk dat het bevoegd gezag in zijn reactie alleen heeft gekeken hoe alles kon worden verzacht. Hij stelt vast dat sprake is van valsheid in geschrifte ten aanzien van opgestelde processen-verbaal. Dit los van het feit of daaruit een eventuele vrijspraak kan voortvloeien. Er is op zijn minst twijfel over de gang van zaken. Eerst een jaar na zijn melding van het vermoeden van een misstand, komt Politie Haaglanden met een onderzoeksresultaat. Hij vraagt zich af of dit zorgvuldig is. Uit het onderzoek van Politie Haaglanden komt naar voren dat veel gebruik is gemaakt van aannames en er zijn ook tegenstrijdigheden te constateren. Hij voelt zich niet gesteund en het is eigenlijk een straf geworden om integer te zijn. Hij wordt hiermee iedere dag opnieuw geconfronteerd.

Van de zijde van de heer [naam]:

De heer [naam] wil aandacht vragen voor de rol van de klokkenluider en de rol van betrokkene binnen Politie Haaglanden. Toen hij (spreker) in contact trad met het korps, ging het erom dat betrokkene problemen ondervond met het gekend en erkend worden. Hij vond bij het korps geen gehoor. Betrokkene heeft thans de indruk dat de cold cases werkzaamheden bij hem worden weggehaald in de toekomst.

Van de zijde van mevrouw [naam]:

Mevrouw [naam] geeft aan dat het onderzoek zich heeft geconcentreerd op de rol van de heer [naam]. Uit gesprekken met betrokkene heeft zij begrepen dat de rol van de heer [naam] in de zaak Ratelband een onderbouwing betreft voor datgene wat zich in de zaak van Ina Post heeft voorgedaan. Er is gekeken of er ten aanzien van de heer [naam] acties moesten worden genomen, maar hiertoe bestond geen aanleiding. Daarbij speelt ook een rol dat de heer [naam] niet langer in dienst is.

Aangegeven is dat de naam van de heer [naam] naderhand bij het verhoor is getypt. Dit punt is niet nader onderzocht. Ook is door betrokkene aangegeven dat ontlastende verklaringen in het dossier Ratelband in eerste instantie niet zijn meegestuurd in het proces-verbaal richting OM. In tweede instantie, als andere verdachten boven water komen, worden deze verklaringen wel meegezonden. Zij merkt in dit verband op dat het destijds geen automatisme was om alle stukken naar het OM te zenden. Er was sprake van een schemergebied op dit punt. In de zaak Ratelband was overigens geen concrete benadeling van de verdachte aan

de orde. De korpschef heeft over de zaak Post contact gehad met de heer [naam]. Zij weet niet wat er precies is besproken. Zij acht het niet waarschijnlijk dat van de gesprekken die de korpschef met de heer [naam] heeft gevoerd in de zaak Post gespreksverslagen zijn opgesteld. Evenmin is er een proces-verbaal opgemaakt, nu er immers geen sprake is van een aangifte. De heer [naam] was iemand die een grote passie koesterde voor zijn vak. Er is naar aanleiding van de melding van betrokkene geen contact meer met de heer [naam] opgenomen. De discussie startte toen de zaak Post onder de rechter was. Het eerste belang was op dat moment om alle stukken in het procesdossier te verkrijgen.

Zij heeft uitdrukkelijk aan de recherche-officier in Den Haag (de heer [naam]) gevraagd het dilemma rond de heer [naam] voor te leggen aan de behandelend advocaat-generaal bij het gerechtshof in Den Bosch. Er waren onvoldoende harde beschuldigingen/concrete punten ten aanzien van de heer [naam], maar zij achtte het juist dat de advocaat-generaal hiervan bij de behandeling op de hoogte was.

Tegenwoordig lezen de officieren het journaal mee, maar het journaal wordt niet toegevoegd aan het dossier. Zij verklaart desgevraagd dat het feitenrelaas dat wordt opgesteld door de politie is bedoeld om het lezen van het dossier te vergemakkelijken.

In dit geval was sprake van een atypische procedure, waarbij het OM in the lead was ten aanzien van de vraag welke vervolgstappen genomen moesten worden. Het is haar niet bekend of de behandelend advocaat-generaal iets heeft gedaan met de informatie die is aangeleverd vanuit Politie Haaglanden. Zij heeft intensief contact gehad met de heer [naam] hierover. Voorts merkt zij op dat zij evenmin iets kan zeggen over de rol van de Rijksrecherche. Daarover heeft zij geen zeggenschap.

Zij sluit niet uit dat er meerdere mensen over dossierstukken in de zaak Post hebben beschikt. Zij sluit evenmin uit dat delen van het dossier destijds door medewerkers mee naar huis zijn genomen. Zij kan geen reden bedenken waarom de dossierstukken in de zaak Post moedwillig zouden zijn achtergehouden door de heer [naam]. Een reden daarvoor zou kunnen zijn om het imago van de politie te beschermen, maar zij betwijfelt of de loyaliteit van de medewerker zo ver zal gaan. Daarnaast zou een persoonlijk belang voor de heer [naam] een reden kunnen zijn. Zij wijst er echter op dat de heer [naam] niet betrokken is geweest bij de zaak Post. Na het zien van de summier aanwezige stukken in het op 7 december 2006 opgevraagde dossier, is voor te stellen dat is geconstateerd dat er meer stukken zouden moeten zijn. De heer [naam] heeft vervolgens op 20 december 2006 nog een e-mailbericht gezonden aan de chef van het bureau Leidschendam-Voorburg om in het gemeentearchief van Leidschendam de stukken ter zake op te vragen.

De opvatting van betrokkene dat de zaken rond de cold cases worden genegeerd en doodgezwegen deelt zij niet. Zij heeft deze discussie steeds buiten de onderhavige melding gevoerd. Het gaat voor een deel over het feit dat betrokkene niet gelukkig is met sommige leidinggevend en daarnaast over het korpsbeleid, dat overigens in dit geval onder het gezag van het OM valt. In dit beleid kan betrokkene zich niet vinden. Deze discussie wordt nog steeds met betrokkene gevoerd. Zij waardeert overigens de passie en gedrevenheid van betrokkene voor het vak. Er is zeker geen sprake van stelselmatig negeren en er is al op verschillende manieren bekeken hoe betrokkene, binnen de context van de afspraken die binnen het korps gelden, het beste tot zijn recht kan komen.

Zij geeft aan dat de cold cases bij het OM worden aangeleverd en dat het OM de keuze maakt om deze zaak op te pakken. De zaken die door betrokkene zijn aangebracht, zijn goedgekeurd. Als daarvoor capaciteit is, zullen deze zaken in onderzoek worden genomen. Er is geen richtlijn hiervoor opgesteld.

Zij verklaart desgevraagd dat zij de melding ten aanzien van de zaak Ina Post en Ratelband als afgerond aanmerkt. De werkzaamheden rond de cold cases ziet zij nog steeds als een dilemma, ook omdat betrokkene hiervan veel last heeft. Er is nog geen formele brief aan betrokkene toegezonden over de afronding van het onderzoek naar aanleiding van zijn melding. Er zal nog worden gesproken over hoe dit nog netjes formeel kan worden afgehandeld.